

ADRIAN C. FLORESCU

(15 august 1928—11 septembrie 1986)

Cercetătorul științific principal, Adrian C. Florescu, unul din cei mai valoroși colaboratori ai Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” al Universității „Al. I. Cuza” din Iași; a încetat din viață prematur, la 11 septembrie 1986, la vârsta de 58 ani, spre marele regret al familiei, colegilor și al tuturor celor care l-au cunoscut și pretuit.

S-a născut la 15 august 1928 în satul Glăvăneștii Vechi, comuna Andrieșeni (jud. Iași), unde sub îndrumarea competentă și afectivă a părinților săi, distinși învățători, Constantin și Veronica Florescu, a urmat cursurile școlii primare. După absolvirea acestei școli, în perioada 1939—1947, a fost elev al Liceului Național din Iași, unde datorită străduinței profesorilor de elită ai acestui liceu, și-a însușit o frumoasă cultură generală, amintindu-și deseori, cu nostalgie și respect, de foștii lui dascăli, cărora le-a păstrat totdeauna o vie recunoștință. De remarcat, că deși a absolvit secția reală totuși a fost atras de studiile de istorie veche și arheologie, cărora li s-a dedicat cu totul, căutând să-și completeze în continuare cultura generală, ca student eminent al Facultății de istorie și filosofie a Universității din Iași, în perioada 1947—1951. A acordat în același timp o atenție aparte și muzicii clasice, pe care a îndrăgit-o, urmind doi ani, pe lângă alți doi ani făcuți anterior ca elev de liceu, cursurile Conservatorului din Iași, principal secția dirijare corală, condusă de prof. Antonin Ciolan, și secundar canto.

Fiind remarcat ca student pentru pasiunea sa în domeniul arheologiei și rezultatele foarte bune obținute la examene, a devenit, în mod excepțional în anul al III-lea, la 1 ianuarie 1950, preparator la catedra de Istorie a României de la Facultatea de istorie și filosofie din Iași, funcție pe care a deținut-o până la 1 septembrie 1954.

În legătură cu activitatea de teren din această perioadă a vieții sale, merită să fie menționat faptul, că prin recunoașterile efectuate de el ca student în zona satului natal Glăvăneștii Vechi și pe teritoriul comunei Perieni (jud. Vaslui), precum și de alți doi colegi ai săi, Pompiliu Poghirc și Alexandru Brăteanu, ultimul încadrat și el preparator, s-au semnalat pentru prima dată în mod cert la est de Carpați resturi neolitice aparținând culturii Criș și aspectului ceramicii lineare cu capete de note muzicale, ceea ce a contribuit, în mare măsură, la instalarea la Glăvăneștii Vechi, ca și în alte localități de pe valea Jijiei, a unui mare șantier arheologic, condus de regretatul profesor Ion Nestor, precum și efectuarea de către noi a unor sondaje stratigrafice la Perieni, la ambele lucrări participând, ca practicant, și Adrian C. Florescu. Tot în acești ani a participat, în aceeași calitate, la lucrările șantierelor arheologice de la Hăbășești (jud. Iași), de sub conducerea prof. Vladimir Dumitrescu, Stoicani (jud. Galați) și Trușești (jud. Botoșani), de sub responsabilitatea noastră.

De la 1 iulie 1953 până la 1 septembrie 1954 a fost încadrat și cercetător cu jumătate de normă la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”, la care a funcționat apoi în calitate de cercetător

de la 1 septembrie 1954 pînă în 1960, cînd a fost promovată, prin concurs, cercetător principal și după aceea, tot prin concurs, din 1967, șef de sector, devenind din 1984 șeful colectivului de istorie străveche, funcție pe care a deținut-o pînă la încetarea sa din viață din 1986, fiind, în același timp, mulți ani și membru al Consiliului Științific al Institutului.

În calitate de cercetător, la început la Muzeul de Antichități, transformat ulterior în Muzeul de Istorie al Moldovei, din cadrul Academiei R.S.R. pînă în 1968, cînd a fost subordonat Consiliului Popular Județean Iași, și-a adus o prețioasă contribuție, de data aceasta în calitate de colaborator, la săpăturile arheologice de la Trușești (jud. Botoșani), Bicaz (jud. Neamț), unde a avut conducerea sectorului Buhănița, Hlincea și Cucuteni-Băiceni (jud. Iași), remarcîndu-se în mod deosebit prin seriozitate și competență, de altfel ca și soția sa Marilena Florescu și alți participanți la aceste săpături, care s-au evidențiat ulterior prin cercetări personale de teren, precum și prin lucrări publicate, bine apreciate în țară și străinătate.

La acestea se adaugă recunoașterile efectuate în microzonele Glăvăneștii Vechi, Andrieșeni, Buhăeni, Gîrbovăț și din alte locuri, precum și participarea sa împreună cu alți arheologi români și sovietici la lucrările din 1958 ale șantierului de la Lukașovka din R.S.S. Moldovenească.

Prin săpăturile arheologice de sub conducerea sa de la Trușești—Movila Șesul Jijiei (jud. Botoșani), Andrieșeni (jud. Iași), Gîrbovăț (jud. Galați), Gîrceni (jud. Vaslui) și în alte locuri din Moldova a adus contribuții deosebit de valoroase în domeniul preistoriei, îndeosebi relativ la cultura Noua de la sfîrșitul epocii bronzului, a cărei interpretare arheologică și istorică, într-un context larg, a constituit o adevărată cotitură în istoriografia problemei respective. De altfel, studiile sale cu privire la această cultură, care pe drept cuvînt pot fi considerate de referință, l-au consacrat pe plan național și internațional, ca pe unul din cei mai buni cunoscători ai sfîrșitului epocii bronzului din spațiul carpațo-dunăreano-pontic. În această privință, cunoașterea profundă a materialelor arheologice din zonele nord-vest-pontică și carpațo-dunăreană l-a condus, cu începere din 1964, cînd i-a apărut studiul său exhaustiv privind cultura Noua, la concluzii istorice revelatoare, care l-au impus în lumea științifică, fiind apreciat ca unul din cei mai buni cercetători în acest domeniu.

În continuare, în ultimele două decenii de viață s-a dedicat în întregime, cu toată energia, pasiunea și competența, cercetării cetăților geto-dacice din secolele VI—III î.e.n. din Moldova, efectuînd săpături de mare amploare la Stîncești (jud. Botoșani), Cotnari (jud. Iași) Cîndești și Mănăstioara-Fitionești (jud. Vrancea), precum și de mai mică întindere la Moșca (jud. Iași), acelea de la Cîndești și Mănăstioara-Fitionești în colaborare cu soția sa Marilena Florescu. Pentru prima dată, prin cercetările lui Adrian C. Florescu, s-au investigat în mod științific asemenea obiective la est de Carpați, reușindu-se, cu multe strădăni, care i au zdruccinat sănătatea, să se conserve mulți ani, cu mijloace ingenioase realizate de el și devotații săi lucrători de la Cotnari, o parte din întăriturile dacice din sec. IV î.e.n. de pe înălțimea Cătălina, complex care recent, cu sprijinul autorităților locale, județene și centrale a fost inclus într-o rezervație arheologică modernă, ca și mormîntul princiar dacic de la Cucuteni, cercetat și conservat de colegul său lector Marin Dinu, ambele fiind înglobate în circuitul turistic al județului Iași.

Rezervația arheologică de la Cotnari și lucrările științifice întocmite de Adrian C. Florescu cu privire la sistemul de fortificație al acestei cetăți geto-dacice vor trebui valorificate în continuare, muzeistic și științific, cu toată grija, cinstind și pe această cale memoria aceluia, care nu a precupețit nici un efort, pînă la dispariția sa din viață, pentru cercetarea și conservarea importantelor vestigii geto-dacice de la Cotnari. În această privință, conducerea Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”, în amintirea valorosului arheolog Adrian C. Florescu, va trebui să aibă în permanență în vedere obiectivul geto-dacic de la Cotnari, ca osteneala lui fără de prihană să nu fi fost zadarnică.

Paralel cu activitatea de teren, studiile sale cu privire la topoarele de silex eneolitice, sistemele de fortificație ale așezărilor culturii Cucuteni și geto-dacice, diadema din foiță de aur și cu pietre semiprețioase din sec. V e.n. de la Buhăeni (jud. Iași) și altele se disting prin temeinicia argumentării, probitate și valoarea științifică a interpretărilor.

Aceleași calități le-au prezentat și cele peste 100 comunicări susținute cu prilejul diferitelor congrese, simpozioane și sesiuni științifice, organizate de muzeele din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Institutul de Arheologie din București, institutele de istorie și arheologie din Iași și Cluj-Napoca și alte instituții de cultură și învățămînt din țara noastră. De asemenea, au fost foarte bine apreciate și comunicările sale la Congresele internaționale de pre- și protoistorie de la Praga (1966) și Belgrad (1971) și de tracologie de la Sofia (1972) și București (1976), ca și la Simpozionul internațional de la Male Vozokany (1967) și la seminariile româno-sovietice de la Lukașovka (1958) și București (1960).

Paralel cu activitatea de cercetare științifică și didactică, aceasta din urmă desfășurată ca practicant și apoi în calitate de invitat al Facultății de Istorie și Filosofie din Iași, cercetătorul Adrian C. Florescu s-a remarcat printr-o susținută muncă în domeniul muzeografiei. În această privință, este de menționat contribuția sa, alături de alți colaboratori, la întocmirea tematicii și organizarea expo-

ziției de bază și a depozitului Muzeului de Istorie a Moldovei, precum și grija deosebită pentru evidența materialelor arheologice.

În ceea ce privește activitatea redacțională, în calitate de secretar de redacție la „Arheologia Moldovei”, au apărut, sub îngrijirea sa, șapte volume ale acestei publicații, bine apreciate în țară și peste hotare.

În toată activitatea sa, desfășurată peste 35 de ani, cercetătorul științific principal A. C. Florescu a fost înconjurat cu dragoste și stimă de toți cei cu care a venit în contact.

Munca sa științifică, plină de abnegație și cu rezultate deosebit de prețioase a contribuit la sporirea prestigiului Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași, urmînd să se valorifice prin tipărire lucrările monografice personale lăsate sau la care a colaborat de-a lungul anilor acest eminent cercetător.

Mircea Petrescu-Dîmbovița

LISTA LUCRĂRILOR

1. Șantierul arheologic Trușești (Movila din șesul Jijiei ; săpături, 1953), în SCIV, V, 1-2, 1954, p. 59-63.
2. Cîteva noi descoperiri arheologice în depresiunea Jijiei, în AȘU, Iași, I, 1955, 1-2, p. 51-62.
3. Șantierul arheologic Trușești (Movila din șesul Jijiei ; Dancu. Săpăturile din 1954), în SCIV, VI, 1-2, 1955, p. 176-177.
4. Toporul de aramă cu două tășuri în cruce de la Florești (r. Vaslui r. Iași), în SCIV, VI, 1955, 3-4, p. 435-440.
5. Șantierul arheologic Trușești (campania de săpături din 1955), în Materiale, III, 1957, p. 203-218.
6. Șantierul arheologic Trușești (campania de săpături din 1956), în Materiale, V, 1959, 175-183.
7. Săpăturile de salvare de la Andrieșeni (campania din 1956), în Materiale, V, 1959, p. 329-337.
8. К вопросу о кремневых топорах в Молдове, în Dacia, NS, III, 1959, p. 79-192.
9. Săpăturile de la Andrieșeni (campania 1957) în Materiale, VI, 1960, p. 117-126.
10. Șantierul arheologic Trușești (campania de săpături din 1957), în Materiale, VI, 1960, p. 117-155, 3 fig și 1 pl. (în colaborare).
11. Șantierul arheologic Bicăz (reg. Bacău), în Materiale, VI, 1960, p. 57-88 (în colaborare).
12. Depozitul de unelte de caracter neolitic de la Valea Adîncă (com. Uricani, reg. Iași), în OmD, București, 1960, p. 215-224.
13. Diadema iz zolotej epochi pereselenija narodov, naidenaia v Buhăeni, în Dacia, NS, IV, 1960, p. 561-568.
14. Sondajul de la Gfreenii (r. Vaslui, reg. Iași), în Materiale, VI, 1960, p. 224-230 (în colaborare).
15. Șantierul arheologic Trușești (campania de săpături din 1958), în Materiale, VII, 1961, p. 79-89, 10 fig. (în colaborare).
16. Șantierul arheologic Trușești (campania de săpături din 1959), în Materiale, VIII, 1962, p. 227-234.
17. Contribuții la cunoașterea culturii Noua, în ArhMold, II-III, 1964, p. 143-217.
18. Des éléments est-européens sur le territoire de la R. P. Roumanie à la fin de l'Age du Bronze, în Atti del VI Congresso Internazionale delle Scienze preistoriche e protoistoriche, Roma, 1964, p. 438-446.
19. Cetățile traco-getice din sec. VI-III î.e.n. de la Stîncești-Botoșani (Rezultatele campaniilor de săpături din 1960-1964), în RevMuz, NS, 1-11, 1965, p. 70-92.
20. Așezarea din epoca bronzului de la Gîrboușii (r. Tecuci, reg. Galați), în Danubius, I, 1966, p. 68-81.
21. Observații asupra sistemului de fortificare al așezărilor cucuteniene din Moldova, în ArhMold, IV, 1966, p. 23-38.
22. O nouă descoperire unică pe teritoriul Moldovei, în OmC, București, 1966, p. 427-439.
23. Sur les problèmes du bronze tardif de l'espace carpato-danubien et nord-ouest pontique, în Dacia, NS, XI, 1967, p. 59-95.
24. Cetatea traco-getică din a doua jumătate a mil. I î.e.n. de la Moșna, în SCIV, XIX, 1, 1968, p. 128-136.
25. Așezarea Noua-II de la Piatra Neamț - „Steagul Roșu” (Civilei), în MemAntiq, I, 1969, p. 83-93.
26. Befestigungsanlagen der spätneolithischen Siedlungen in Donaukarpatenraum, în Studijné Zvesti Arch. Ustavu Slovenskej Akad. Vied, 17, Nitra, 1969, p. 111-126.
27. Complexul fortificat traco-getic de la Stîncești-Botoșani (Date preliminare asupra săpăturilor efectuate în perioada 1965-1967), în StMat Suceava, I, 1969, p. 9-21.
28. Cetăți hallstattiene, recent descoperite în zona de N-E a Moldovei centrale, în Carpica, IV, 1971, p. 129-133.
29. Le problème des établissements fortifiés hallstattiens tardifs de la zone orientale de la Roumanie, în Actes du VII-e Congrès International des Sciences Pré- et Protohistoriques, II, Prague, 1971, p. 884-888.
30. Unele considerații asupra cetăților traco-getice (hallstattiene) din mileniul I î.e.n. pe teritoriul Moldovei, în CercetIst, II, 1972, p. 103-120.
31. Sur le problème des sites fortifiés chez les Thraces nord-danubiens au cours du I-er millénaire av. n.è., în Résumé des Rapports et communications „II-e Congrès International de Thracologie”, București, 1976, p. 59-60.
32. Aspecte ale civilizației traco-getice în mileniul I î.e.n. în Moldova, în Transilvania, IX, 6, 1980, p. 26-29.
33. Contribuții la cunoașterea sistemului de fortificație al cetăților traco-getice din Moldova, în BCMI, 1981, p. 35-41.
34. Observații cu privire la sistemul de fortificații al stațiunii de la Mănăstioara-Filionești, în Materiale, Brașov, 1983, p. 124-131 (în colaborare).
35. Cercetările arheologice de la Cîndești-Coasta Banului, com. Dumbrăveni, jud. Vrancea (1976-1980), în Materiale, Brașov, 1983, p. 112-123 (în colaborare).
36. Aspecte ale civilizației traco-getice în zona de curbură a Carpaților răsăriteni, în Studia antiqua et archaeologica, Iași, 1983, p. 72-93.